

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
továbbá a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.
Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 K
Félévre ——— 12 K
Negyedévre ——— 6 K
Egy hóra ——— 2 K
— Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadhat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünnep-
napok kivételével minden nap
délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1912.

XLI. évfolyam 21. szám.

Péntek, január 26.

Mi lesz?

— január 26.

Hosszu esztendőök óta, sajnos, állandóan
szerepel a magyar politikában ez a kérdés:
Mi lesz?

Esztendőnkint háromszor-négyszer,
sőt többször is megismétlődik ez a kérdés,
ugymint most is.

Az appropriációs törvényjavaslattal
nemsokára végez a képviselőház és akkor
minden más politikai kérdés előtt, az
egész ország helyzetére kiható komolyság-
gal napirendre kerül az a parlamenti kér-
dés, hogy mi lesz: obstrukció vagy béke?

Hónapok óta néz bizonytalansággal az
ország e kérdés elintézése elé, mert hóna-
pok óta lebeg Damoklesz kardként az or-
szág érdekei fölött az a veszedelem, hogy
egyes megfélemlíthetetlen politikai tempera-
mentumok ismét rázudítják a parlamentre
a munkaölő obstrukciót.

Eddig sikerült a mai parlamentnek
egy céltalan és időszerületlen obstrukció
veszdelmét lokalizálni. És sikerült a párto-
kat olyan passzivitásra bírni, amely az
amugy is áldatlan politikai helyzetet nem
tette még szerencsétlenebbé. De mind-
dig nem sikerült végképp ártalmatlanná
tenni azt az áruló szándékot, amely egyre
az obstrukció harcában keresi az egyéni
érvényesülést és a hatalmi törekvések lehe-
tőségét.

Ennek a szándéknak az obstrukciós
hajlamnak az erjedését a politikai helyzet
nem tűri tovább, tehát mindenek előtt az-
zal kell tisztába jönnie a parlamentnek,
hogy képes-e megszerezni magának a

munka lehetőségét, a békét, vagy föl kell
vennie a harcot, hogy radikálisan mérkőz-
zék meg az ország ügyének elintézését föl-
tartóztató obstruktorokkal.

Addig semmihez sem kezdhet a parla-
ment, amíg el nem dől a kérdés: béke
vagy obstrukció.

Erre a kérdésre kétféle nyilatkozatot
is talál a közönség a lapokban. Az egyik
értesítés azzal fenyeget, hogy Justhék
legközelebb még sokkal részletesebb és
esőkönnyűsebb harcot indítanak a képviselő-
ház munkarendje ellen, mint a legutóbbi
technikázásuk alatt.

A másik Apponyi Albert beszéde nyo-
mán a békét reméli és erre nézve már
folynak is a tárgyalások.

Most csak az a kérdés, hogy komolyan
akarják-e a békét azok a politikai tényezők
akik eddig magatartásukkal azt bizonyí-
tották, hogy tekintet nélkül az ország ér-
dekeire, nekik csak a zavaros idők kellem-
ese és csak viharzó politikában keresik
meg hangos, de eredménytelen szereplé-
süket.

Nagyon bölcs dolog az a békés szán-
dék, amelynek Apponyi vetette meg az
alapját. Csak azután sikere legyen.

Lehet-e hinni az ő békehajlandóság-
gukban, amikor szándékaik annyira nem
harmonikusak, hogy egymás mellett, egy-
szerre adják ki elhatározásaik eleven cáfo-
latát. Már ebből is látszik, hogy ha a parla-
ment kénytelen lesz radikális eszközzel
megvédeni hivatását, tekintélyét és tör-
vényalkotó munkáját, ehhez az elszánt
harcához az első lépést a hadakozó ellenzék

teszi meg, amely tehetetlenségének a lep-
lezésére ismét viharokban akarja aratni
szomorú diadalait.

HIREK.

Tájékoztató.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár
nyitva van minden nap délután 5 órától
este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2
órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap,
szerda, péntek délután 5-7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap
reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak ré-
szére nyitva van, hölgyek részére minden
hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 órá-
ig délután. Ugyanazon napokon este 5-7 óráig
urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden
nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől
este 7-ig nyitva.

— **Áthelyezés.** A m. kir. vallás- és köz-
oktatási miniszter Csajda János a toron-
tárvármegyei kir. tanfelügyelőséghez be-
rendelt állami elemi iskolai tanítót a besz-
terezenaszódvármegyei kir. tanfelügyelősé-
ghez jelen minőségében áthelyezte és
Kontarik Gyula kölpényi áll. el. iskolai
tanítót a torontárvármegyei tanfelügyelősé-
ghez szolgálattételre rendelte.

— **A városi közegészségügyi bizottság
ülése.** A városi közegészségügyi bizottság ma
délután 11 órakor Balácsi József elnöklésé-
vel ülést tartott, amelyen a bizottság
kisebb folyóügyeket intézett el.

— **Két lelkész halála.** A csanadegyház-
megyének ismét gyásza van. Két lelkész
halt meg tegnap, akiket ma helyeztek
örök nyugalomra.

Az egyik Mayerhofer József nyugal-
mazott bozovicsi plébános, aki nyolcvan-
nyolc éves korában, áldozópapságának
hatvannegyedik évében hosszas szenvedés
után halt meg. Mayerhofer József 1825.
évi január hó 6-án született Temesvárott
és 1848-ban szenteltetett pappá. Segédlel-
kész volt Németszentpéteren, Zichyfalván,
Temesvárott és Karánsebesen; 1884-ben
lett bozovicsi plébános, ahol 1908. évig

"TORONTÁL" tárcája.

Falusi történet.

A mult nyáron D'Ortigny grófhöz
rándultam ki Bourgogneba. A falu, hol a
kastély fekszik, pompás tölgyerdő alatt
nyulik el, mely szintén a gróf kiterjedt
birtokához tartozik és fő büszkesége
Jacques Martialnak, az erdőőrnek, ki éb-
ren vigyáz rá, akárcsak a szeme világára.
A tagbaszakadt ember azonban félkeziű.
Szerencsétlenségének a történetét a falusi
koresmáros beszélte el nekem, amint vadá-
szatról visszatérve, egy nyári napon be-
lérttem hozzá.

— Mintegy tíz éve, hogy az enyém ez
a koresma, kezdte. Én előttem egy Menas
Kata nevű asszony mérte benne a bört,
egy magas szép barna asszony, merész
arccal, egyenes határozott beszéddel. Még
nem volt harminc éves, mikor a férjét el-
vesztette. Mert előzékeny, szívelyes volt

mindenkihez és mert jól ment az üzlete,
nem látott hiányt széptevőkben. A falu
összes legényei körülrajzották és nógatták,
hogy válasszon közülük, süriin emlegetve,
hogy egy magányos nő nem vezethet
koresmát. Kata azonban minden nógatásra
azzal felelt: En már választottam!

Jacques Martial még nem rég óta volt
a faluban. Tíz évvel fiatalabb volt mint
ma és meg volt mind a két karja. Mint
legényembert sokat faggatták, hogy ugyan
kit vesz el.

Kata egy szép napon kijelentette,
hogy őt és ez igaz is volt. Martial meg-
látta őt, megtetszett neki, ő is Katának.
Mert hát az erdőőr nem ismerte a nőt ala-
posan. Kata ugyanis alapjában véve heves
természetű és rosszlelkű volt, ki boldogta-
lanná tette első férjét. Mindketten szába-
dok, családtalanok lévén, az eljegyzés ha-
mar megtörtént.

Már éppen ki akarták hirdetni őket,
nagy kétségbeesésre a Kata széptevőinek,
különösen Bastien Rougeotnak, egy elég

mihaszna henye fickónak, kinek ezer fog-
lalkozása közt fő volt az orvvadászság. A
Kata koresmája nagyon kapóra jött volna
neki s így legelkeseredettebb volt most
mindnyájok között. Kata azonban nevetett
rajta.

Egy este mikor Martial éppen távo-
zott, hol a leendőjének udvarolt, segély-
kiáltásokat hallott az erdő felől. Arra féle
futott, honnan a kiáltások jöttek s egy
fiatal leányt látott dulakodni egy semmi-
rekelő falusi legénnyel, ki teljesen részeg
volt. Martial megragadta emberét s dere-
kasan eldöngötte. Aztán ajánkozott az
egész testében remegő leánynak, hogy haza-
kíséri, mit az elfogadott.

Ez a lányka párisi volt, finom, karesu
termettel. Csak nemrég került a faluba.
Párisban folyton betegeskedett. Az orvosok
falusi levegőt ajánlottak neki. Miután
egy nagynénje lakott itt a községben, a
szülei egy időre ide küldték.

A nagynéni megköszönte Martialnak
a segítséget, melyet a hugának nyújtott s

APOLLO BIOSKOP

(MAGYAR KIRÁLY SZÁLLODA)

Előadások délután fél 7 és este 9 órakor.

Helyárak: Páholyülés 1 K., I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 30 fill.
Gyermeknek: Páholyülés 60 f., I. hely 40 f., II. hely 30 f., III. hely 20 fill.

MŰSOR: január 26, 27. és 28-án, péntek, szombat, vasárnap.

A fehér rabszolganő.

Jelenetek az élet mélységéből. Detektív-történet 3 felvonásban.

Írta: Fred Jörgsen

A címszerepet játsza: Asta Nielsen.

36-x 3

Tisztelettel az igazgatóság.

működött hivi igaz szeretetétől körülvéve. Temetése ma ment végbe nagy részvét megnyilvánulása közepette.

A másik halott *Viágu* Nándor magyarvezényelti segédlelkész tegnap huszonnyolc éves korában Temesszlatina községben szülei házában rövid szenvedés után meghalt. A fiatal lelkész földi maradványait ma helyezték örök nyugalomra.

— **Meteor az időjárásról.** Meteor legújabbán a következőket jelenti az időről: A 27-iki és 28-iki változási napok az enyhület felé haladó időjárást, ismét a hidegebb jelleg felé terelik, mely február első napjaira is átmegy s csak 6-ika körül várható ismét enyhébb jellegű időjárás. Január havának még hátralévő változási napjai: 27., 28. és 29-ike, melyeknek mindenike hideg, szeles és espadékos jellegű lesz. Február havának változási napjai: 1., 6., 9., 11., 15., 16., 18., 23., 24. és 25-ike. Egerősebb hatásúak közülök: 1. espadékos hideg, 6. enyhült, 11. hideg száraz, 16. enyhébb, 23. hideg, 25. erősen szeles jelleggel.

— **A lugosi textilgyár.** Mint Lugosról jelentik, a lugosi textilgyárat megvásárolta a Pesti Kereskedelmi Bank és a Svájci Bankegylet. A vállalatot hét tagú igazgatóság fogja vezetni, melynek elén Láczy Leó vezérigazgató áll. Az igazgatóság tagjai közé megválasztották a Délvidékről dr. Medve Zoltán főispánt és Tanos Gyulát, a Délmagyarországi Kereskedelmi és Gazd. Bank igazgatóját. Az igazgatóság alakuló gyűlését február hó 3-án tartják meg Budapesten s a gyárat tavasszal helyezik üzembe.

— **Kivétel Törökországba.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy Törökországba szóló küldeményeiket származási bizonyítvánnyal lássák el, mert ellenkező esetben a küldemények olasz eredetűeknek fognak minősítettnek és mint ilyenek a tizenegy százalékos értékű helyett 100 százalékos vámmal fognak kezeltetni. Legelőszérőbb az eredeti számlát a kereskedelmi és iparkamaránál előterjeszteni, mely az árak származását magán a számlán igazolja.

— **Borkiállítás Mária földén.** A Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete február hó 11-én Mária földén községben vándorgyűléssel egybekapcsolt borkiállítást rendez.

— **Szerencsétlenség a vadászatban.** Ujaradról jelentik, hogy tegnapelőtt *Morschl* József ujaradi építész és *Gémesi* Béla bírósági végrehajtó vadászatra mentek és amikor egy árkon átugrottak, Gémesi vadászfegyvere elsült és az egyik lövedék *Morschl* építész lábát és combját találta. A seb, az orvos kijelentése szerint, igen veszélyes.

— **A magános ember halála.** Temesvárról jelentik: *Hajdu* Ferenc ötvenkét éves ember egyedül lakott a Helvét-utca 31. sz. alatt levő házban. A zárkózott természetű

ember kedden délelőtt tért haza utoljára lakására és azóta a házbéli lakók nem látták. Az egyik szomszédnak feltűnt a dolog, tegnap délután feltörték a kis lakás ajtaját és *Hajdu* ott találták ágyában meghalva. Szívszélhűdés ölte meg a magányos öreg embert. A kerületi orvos megvizsgálta a holttestet és konstatálta, hogy a halál már huszonnégy óra előtt beállott.

— **Tény az, hogy a legtöbb tészta gyermeknek és gyenge gyomruknak nehezen emészthető.** Ennek a bajnak könnyen eleje vehető, ha mindenféle tésztahoz, tortához és süteményhez és tejkenyérhez egy kevés dr. Oetker-féle sütőport keverünk. Ezáltal könnyen emészthetővé válnak s különösen gyermek számára a hus és egyéb összetettebb ételeknél egészségesebb táplálékot képeznek. Az említett sütőporok kipróbált ingyen-receptekkel együtt mindenféle szakmabeli üzletben kaphatók.

Irodalom.

* **Az Arany János Társaság** szombaton január hó 27-én délután 5 órakor a temesvári m. kir. állami főreáliskola dísztermében felolvasó ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. *Radványné* Ruttkay Emma, rendes tag; Versek. 2. *Prepeliczay* Eleődné, rendes tag; A testvérvárak. (Délmagyarországi várrege.) 3. *Pethő* Tibor, mint vendég; Versek.

Törvénytörvények.

§ **Fölmentett gyilkos.** Mint Szegedről jelentik, a szegedi ítélőtábla tegnap megváltoztatta a nagybeeskereki törvénytörvények ítéletét, amely egy parasztagdára nyolc havi börtönbüntetést mért azért, mert a gazda támadóját agyonszurta. A tábla beigazolja láttá az önvédelmet és a vádlottat fölmentette.

Beodra községben lakik *Kovácz* Sándor, a vádlott. 1911 április tizenkettedikén reggelig mulatott a község egyik kocsmaiban. A gazdag ember sok pénzt szórt el a mulatás éjszakáján. Hajnalban betért a kocsmába *Mokrin* Ráda beodrai ácsmester, a cigányok elé áll és rájuk kiáltott:

— Most nekem huzzátok, én parancsolok!

Kovácz dühösen ugrott *Mokrin*nak és kiverte a kocsmából. *Mokrin* hazarohant, felkapott egy fejszét és lesbe állott a kocsmá előtt. Fél óra múlva kilépett *Kovácz* a kocsmából. *Mokrin* a beborozott, izgadozó gazdának háromszor karjára esapott a fejszével, majd homlokra vágta. *Kovácz*vet elöntötte a vér, földre bukott, de magával rántotta támadóját és még volt annyi ereje, hogy kivége bicskáját és beleszurja.

*Kovácz*vet eszméletlen állapotban

ez maga is kedvesen hálakodott neki. Martial olyan kedvesnek találta a leánykát, hogy valahányszor a házuk előtt ment el, bement, hogy elbeszélgesse kissé a két nővel.

Majd ahelyett, hogy kihirdette volna magát Katával, különböző ürügyek alatt huzta halasztotta a dolgot. Elannyira, hogy a szép kocsmárosné végre megkérdezte tőle, mi lesz hát a házasságból. Martial bevallotta neki, hogy meggondolta a dolgot s azt hiszi, hogy jobb lesz, ha visszalép. Ezzel szakítottak. És nemsokára megtudták, hogy a párisi lánykának kérte és kapta meg a kezét.

Azt hitték, hogy Kata jajgatni, lármázni, tüzet, lángot okádni fog. Szó sem volt róla, vidáman látszott a dolgot venni. Ilyesmí gyakran megtörténik, mondogatta. Azt hiszi az ember, hogy szeret valakit, később belátja, hogy tévedett, hát visszalép. Ezért nem lehet megnehezíteni. Annál kevésbé, mert hát én nem jövök zavarba, ha más kérőt akarok választani. És valóban, amint a szakítás nyilvánvaló lett, az összes régi széptevők, élükön Bastiennel, legott visszatértek s megújították Katanak ajánlataikat.

Körülbőlül egy hónappal a Martial esküvőjére kitűzött nap előtt, egy reggel eszméletlenül laláltak az erdőben Martialt, súlyos sérüléssel. Egy golyó összezúzta bal karját és onnan a mellébe patant.

A gróf a balesetről értesítve, a kastélyba vitette Martialt, a menyasszonyával

és ennek a nagynénjével együtt, hogy ezek gondosan ápolják.

A csendőrség nyomozott és nem talált semmit. Martial, kinek le kellett a karját vágni, élet-halál közt lebegett, beszélni sem birt, de különben sem látott senkit. A tett színhelyén semmi jel, semmi lábnyom viharos éjszakát választottak, a zivatar zajától nem lehet hallani és a zápor mindent elmosott.

Az urasági orvos, ki jól ismerte a falut és minden történetét, beszélt a hatóság embereinek Katáról és környezetéről. De abban az órában, mikor meggyilkolni próbálták az erdőört, a szép kocsmárosné otthon volt és egyik széptevőjét sem vették észre az erdő táján.

Azonfölül mikor elmondták neki, hogy mi történt, Kata asszony roppant levertnek látszott; majd, mikor értesült róla, hogy az ör csak megsérült, igazi örömet nyilvánította.

— Ha mindjárt nem lettünk is egymásé, mondta, én jóindulattal vagyok iránta s vigasztalhatatlan lennék, ha meghalna.

Ezért is a hatóság azt mondta, hogy nem erről az oldalról kell keresni. A mihasznára gondoltak, ki a párisi lánykát megtámadta s kit Martial megfenyített. Kihallgatták és mert nem tudta kimutatni, mit esmált aznap este, letartóztatták.

Az orvos a kastélyból távozóban rendszeren itt a kocsmá előtt haladt el. Kata már a küszöbön várta, hogy hirt halljon

szedték fel a járó-kelők, de támadója halott volt. A szurás lágycékra érte és rögtön megölte. Három hónapig feküdt beteg Kovácz, mikor felgyógyult, bíróság elé állították és szeptember 26-án halált okozó súlyos testisértésért nyolc havi börtönre ítélte a nagybeeskereki törvénytörvények.

A védő megfeleltette az ítéletet és így került az ügy a szegedi tábla elé, amely tegnap a fölmentő ítéletet hozta. A főügyész helyettes felelőzést jelentett be az ítélet ellen.

Mulatság.

Farsangi naptár.

Január 27. Szerb kereskedő ifjúság táncmulatsága.
Február 1. Tüzlőtóbál
3. A munkásképző-egylet jux-estélye.
3. A felső kereskedelmi iskola estélye.
10. A közg. tanfolyamhallgatók mulatsága.
17. Sirályok táncmulatsága.

Jelmezbál Gyertyámoson. Gyertyámos község intelligenciája fényesen sikerült jelmezbált rendezett folyó hó 23-án este a községi nagyvendéglőben. A bálon megjelentek a közeli községek intelligenciája, sőt igen sokan Temesvárról is.

Minden részt venni szándékozó tudta, hogy élvezetes falusi farsangi mulatság lesz ez a jelmezbál, — mégis mindenkit meglepett az a esin, melyvel a táncterem fel volt díszítve, mindenkit meglepte az a sok fényes jelmez, amelyekkel találkozott. A lekötelező kedves vendéglátás, melyben a vidékiek részesültek, csak azért nem lepett meg senkit, mert ez már megszokott a gyertyámosiaknál. A bál sikere a rendezőség élén álló *Hoffmann* Miklósné, *Mettler* Mártonné és *Terék* Béláné érdeme, kik az ifjúság segítségével fáradságot nem ismerve készítettek elő az élvezetes és a jelenlevőknek felejthetetlenül kellemes estét s a bálban is mindent elkövettek, hogy a vendégek jól mulassanak. De meg is volt a hála, mert a mulató társaság a reggeli órákban oszlott csak szét. A sok fényes jelmez között képviselve volt csaknem minden nemzet. A festői népviselet egyveleg gyönyörködtette a szemlélőt és a bohókás pierettek szórakoztatták a jelenlevőket. Nem volt a jelenlevők közt, ki ezt a jelmezbált a legélvezetesebb mulatságai közé ne sorozná. Legszébb jelmezekben jelentek meg a következő hölgyek: Beckerné, mint török nő; dr. Cziriák Gyuláné (Temesvár) nagykunsági magyar menyecske; *Mettler* Mártonné mint dominó; *Schuldner* postamesterné mint pierette; *Terék* Béláné mint virágtündér; *Bus* Eugénia mint kéményseprő; *Hoffmann* Erzsike mint montenegrói leány; *Keszler* Mina XVI. századbeli francia udvarhölgy; *Papdi* k. a. mint bebé.

tőle a sebesültről. Az orvos ilyenkor tanulmányozta a menyecske arcát, hangját. Egy napon az orvos azt mondta neki, hogy Martial nagyon rosszul van. Kata asszony halálsápadt lett és érthetetlen szavakat motyogott. Pár nappal később pedig, amint az orvos a beteg halálhírével lepte őt meg, a menyecske elordította magát: Meghalt, meghalt! Majd az ivószobába rohant s e szavakkal támadt az ott idogáló Bastienne: Martial meghalt. Te ölted őt meg!

Bastien az ejtő felé rohant, de Kata utját állotta, egy bárdot kapott fel a sarokból s azzal hadonázott.

— Ha még egy lépést tesz, ketté hasítom a fejed! kiáltott a legényre.

De, rima, te biztattál, hogy öljem meg azzal, hogy aztán a nőmmé leszel!

— Nem kellett volna szót fogadnod!

Egyre hadonázott a bárdal s foglyul tartotta Bastient, míg nem jöttek a csendőrök, kiket az orvos értesített.

Igy derült ki az igazság, az orvos felforgja révén, ki állandóan abban a hitben volt, hogy a merénylet a Kata részéről jött. Csakugyan Bastien lőtte le Martialt a Kata unszolására, ki halálos boszut forralt ellene, bár a tett után érezte, hogy még mindig szereti őt, halála hírére pedig annyira magánkiült lett, hogy kiszolgáltatta Bastient a bíróságnak.

Mindkettőjüket elítélték s Kata asszony a börtönben halt meg.

Louis de Gramont.

TÁVIRATOK.

A parlamenti béke körül.

A képviselőház mai ülése. — Az appropriáció vitája. — Andrássy és Lukács nyilatkozatai.

Budapest, január 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) A napok óta folyó szürke és unalmas appropriációs vitába ma nagy elevenség, érdeklődés, sőt bizonyos izgalmas várakozás szövődött. A képviselőház mai ülésére jelezték ugyanis egyrészt Andrássy Gyula gróf Lukács László felszólalását s természetes, hogy minden oldalról feszült figyelemmel néztek a két felszólalás elé. A mai ülésen tényleg felszólalt Andrássy és Lukács László. Úgy Andrássy mint Lukács László beszédei a parlamenti béke utját egyengették s Lukács László kijelentette, hogy úgy a miniszterelnök mint a munkapárt hajlandó a tisztességes békére, de nem zárkózik el a harctól sem, ha kell a maga álláspontjának igazolására a nemzethez apellál. Mélyebben és részletesebben nem kívánt Lukács László a béke kérdéséről nyilatkozni, mert nem akart elébe vágni azoknak a politikai nyilatkozatoknak, amelyeket Khuen-Héderváry Károly gróf a jövő héten meginduló véderővitának első napjaiban fog megtenni.

Náray Lajos elnök megnyitása után a Ház szerencsekívánatait tolmácsolja József főhercegnek a sikerült operáció után, majd jelenti, hogy Szmercsányi György sürgős interpellációra kér engedelmet és kapott is, a privigei választás dolgában.

Ezután folytatták az

appropriáció

vitáját.

Barabás Béla volt a mai ülés első szónoka, aki miután bizalmatlanságát kifejtette, határozati javaslatot nyújtott be, hogy a Ház utasítsa a kormányt, hogy a véderőreformnál a nemzet jogait érvényesítse.

A parlamenti béke.

Az appropriáció további vitáját a parlamenti béke kérdése foglalta le azokban a nyilatkozatokban, amelyek Andrássy Gyula gróf és Lukács László pénzügyminiszter beszédeiben elhangzottak.

Előbb Andrássy Gyula gróf szólott, aki mindenekelőtt Apponyi Albert gróffal polemizált s akinek felfogásával és álláspontjával egyes részleteiben nem ért egyet. A kormányt fölhívja egyrészt, hogy igyekezzék megegyezni az ellenzékkel a választói jog kérdésében, másrészt tegyen engedményeket a véderőreformnál. Ő a maga részéről mindent el fog követni, hogy az ellentéteket elsimitani segítsen. Fölhívja azonban az ellenzékot, nevezetesen a Justh-pártot, hogy fontolja meg érdemes-e a választói jogért az állam gépezetét az obstrukcióval megakasztani. A békét meg lehet csinálni, csak komolyan akarják a küzdő felek.

Most Lukács László pénzügyminiszter emelkedett szólásra általános figyelem közben. Reflektált az appropriáció vitája közben elhangzott kiemelkedőbb beszédekre, majd áttért a parlamenti béke dolgával összefüggő kérdésekre. A miniszter kijelentette, hogy nem a kormány, hanem csak a maga nevében szól. A választójogra nézve hangoztatja, hogy mindezekig csak a sötétben tapogatózunk. Tisztán látni a kérdésben csak akkor lehet, ha a statisztikai

adatok feldolgozva a nyilvánosság elé kerülnek. Meg van győződve arról, hogy minden magyar párt és komoly politikus meg fog egyezni a határvonalban, ameddig a választói jogot ki lehet terjeszteni. A parlamenti béke létrehozása érdekében a kormány hálával fogadja Andrássy Gyula gróf közreműködését és felszólítását s a miniszterelnök is óhajtja a békét, ha azt tisztességesen meglehet kötni. Ha azonban a tisztességes béke nem lehetséges, sem a miniszterelnök sem a többség nem zárkózik el a harctól s igénybe veszi a legvégső eszközt is, vagyis appellálni fog a nemzetre. Fölszólítja az összes pártokat, segítsenek a békét létrehozni, hogy az ország nyugodt fejlődése és előrehaladása biztosított legyen. (Hosszantartó taps és éljenzés a jobboldalon).

Az ülés végén Szmercsányi György elmondta sürgős interpellációját, amelyben a privigei választás körüli állítólagos erőszakoskodásokat panaszolt föl.

A megoperált József főherceg.

Budapest, január 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) A vakbélgyulladás miatt tegnap megoperált József főherceg állapota az operáció után elég kedvező. A főherceg az éjszakát ugyan nyugtalanul töltötte, de az orvosok szerint a betegség lefolyása remélhetőleg kedvező lesz.

Ferencz Ferdinánd trónörökös és az olasz király találkozója.

Budapest, január 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, Ferencz Ferdinánd trónörökös tavasszal Velencezébe megy, hol találkozni fog Kector Emánuel olasz királyval.

A horvát helyzet.

Budapest, január 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Zágrábról jelentik, a horvát-szerb koalíció legközelebb értekezletet tart, amelyen megállapodik, hogy milyen álláspontot foglaljon el az új horvát bánnal szemben.

Az operaház főkarnagya lemondott.

Budapest, január 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Balling Mihály a magyar királyi operaház főkarnagya, aki csak nemrég foglalta el állását, lemondott. Lemondása valószínűleg azzal a kedvezőtlen kritikával van összefüggésben, melylyel a sajtó Balling működését vizsgálván egyhangulag kísérte.

Tőzsde.

A Lloyd budapesti távirata január 26.

Buza (áprilisra)	23-68
Buza (májusra)	—
Rozs (áprilisra)	20-64
Zab (áprilisra)	19-72
Tengeri (májusra)	17-54

Közgazdaság.

Közülési naptár.

Január 27.	Beodra-Karlovai takarékpénztár rt.
27.	Ittebei takarékpénztár rt.
28.	Párdányi takarékpénztár mint rt.
28.	Első torontálszécsányi takarékpénztár mint rt.
28.	Ipar és kereskedelmi bank rt.
28.	Antalfalvai járási takarékpénztár rt.
28.	Torontálvármegyei Közp. Hitelszövetkezet.
31.	Antalfalvai bank részvénytársaság.
Február 1.	Nagybecskereki takarékpénztár.
2.	Nagybecskereki népbank rt.
4.	Közgazdasági bank mint részvénytársaság.
11.	Nagyteremiai takarékpénztár.

Felelős szerkesztő: Somfal János.

197—1912. szám.

152—1.1

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy 4 darab kiselejtezett pirostarka bikát 1912. évi február hó 7-én reggel 9 órakor nyilvános árverésen eladunk.

Torontál'orda, 1912. január 24-én.

Az előjáróság.

Bánlakai járás főszolgabírájától.

256—1912. szám.

153—2.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye bánlakai járásához tartozó Ürményháza községben rendszerezített községi segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása: a községi pénztárból 800 kor., állami kiegészítés 200 korona.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-ában, illetve az 1900. évi XX. t. cikk 3. §-ában előírt képesítésüket és eddigi alkalmatosságukat igazoló okmányokkal fölszerelt kérvényüket f. évi február hó 15-ig annyalval inkább adják be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választás határidejéről később fogok intézkedni.

Bánlak, 1912. évi január hó 25-én.

Dr. Ürményi főszolgabíró.

Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki gör. kel. szerb egyházközség a tulajdonát képező, Nagybecskereken a Gimnázium-utcában 505. sz. alatt levő két lakásának és a szerb egyház palotában 601. sz. alatt levő két üzlethelyiségnek folyó évi május hó 1-től kezdve három, illetve hat évre leendő bérbeadása végett nyilvános árverést hirdet és annak foganatosítása végett határnapul 1912. évi február hó 9-én d. u. 3 óráját (a szerb egyházi palotában levő hivatalos helyiségében) kitiúzi.

I. Gimnázium-utcában levő I. lakás kikiáltási ára 700 kor.,

a Gimnázium-utcában levő II. lakás kikiáltási ára 700 kor.,

a szerb egyházi palotában levő I. üzlethelyiség kikiáltási ára 440 kor.,

a szerb egyházi palotában levő II. üzlethelyiség kikiáltási ára 1100 kor. és az árverés csak a kikiáltási áron felül lesz foganatosítva.

Árverezni szándékozók tartoznak az árverés megkezdése előtt a kiküldött kezeihez 10% bánatpénzt letenni, amely bánatpénz a bérbevevőnek az utolsó év utolsó bérleti részletébe fog betudatni.

A bérlet 1912. évi május hó 1-től veszi kezdetét. A bérösszeg három havonként előlegesen fizetendő. Szerződés költségeit és bérleteit a bérbevevő viseli.

Gör. kel. szerb egyházközség.

Nagybecskereken, 1912. évi január 26-án.

Mojity Dragutin,
egyházközségi jegyző.

Dr. Györgyevics Milos,
egyházközségi elnök.

156—3.1

Egy felvilágosodott fej
minden esetben

dr. Oetker-féle sütőport á 12 fill. használ.

Tökéletes, hygienikus és orvosok által ajánlott pótszer az élesztő helyett. Minden tészta és sütemény ezáltal nagyobb, lazább és könnyebben emészthető.

Dr. Oetker vanília cukra á 12 fill.

a legnemesebb fűszer tejhez, tésztahoz, kakaóhoz, teához, csokoládéhoz, krémekhez, tejeskenyérhez, tésztahoz, puddingokhoz stb., továbbá finom, vagy porcukorral vegyítve tészta és sütemények behintésére. Tökéletesen pótol 2—3 szál jó vaniliát. Ha 1/2 csomag Oetker-féle vanília cukrot 1 kilogr finom cukorral vegyítünk s abból 1—2 kis kanállal teszünk a teába, pompás, aromatikusan íttal nyerünk **Dr. Oetker sttőporai és vanília cukra** minden gyarmatárú s más hasonló kereskedésben raktáron van Kimerítő használati utasítás minden csomagon, Receptgyűjtemények ingyen.

21(4)-3.1

Torontali h. é. vasutak és Temesvár—Módosi h. é. vasút menetrendje.

Érvényes 1911. évi október hó 1-től.

Oda.					Vissza.									
Zsombolya—Nagybecskerek.					Nagybecskerek—Pancsova.									
V.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.					
6018/19	6020/21	6002/1	6012/11	6008	6004/3	6007	6006/5	6014/13	6204	6212	6202	6201	6263	6211
I-III. osztály					I-III. osztály					I-III. osztály				
—	802	1015	815	830	ind.	Budapest ny. p. u. (172)	érk.	—	125	748	1257	—	—	—
—	—	210	1149	255	"	Szeged (172)	"	—	953	748	1257	—	—	—
—	—	—	150	422	"	Temesvár-Józsefv. (172)	"	—	736	604	944	—	—	—
—	—	450	304	530	ind.	Zsombolya (173a, 172, 184)	érk.	—	628	416	937	—	—	—
—	—	455	311	536	érk.	Ujzsombolya (184)	ind.	—	621	408	937	—	—	—
—	—	500	316	540	ind.	Klári	érk.	—	619	403	932	—	—	—
—	—	514	332	554	↑	Kécsa	↑	—	606	350	917	—	—	—
—	—	523	341	603	↑	Kurjácska	↑	—	557	341	903	—	—	—
—	—	530	349	610	↑	Csene	↑	—	549	332	858	—	—	—
—	—	550	408	623	↑	Torontálujvár	↑	—	540	322	849	—	—	—
—	—	603	422	639	↑	Óregfalva	↑	—	510	300	828	—	—	—
—	—	614	436	650	↑	Ótelek	↑	—	454	248	815	—	—	—
—	—	622	445	653	↑	Jánosföld	↑	—	441	238	805	—	—	—
—	—	633	459	709	↑	Párdány	↑	—	420	226	752	—	—	—
—	—	650	520	733	↑	Fény	↑	—	416	211	737	—	—	—
—	—	702	533	745	↑	Módos (167)	ind.	—	402	153	719	—	—	—
—	—	713	545	756	↑	Temesvár-Józsefv. (167)	ind.	—	350	140	706	—	—	—
—	—	531	91	—	érk.	Módos (167)	érk.	—	110	370	—	—	—	—
—	—	531	91	—	ind.	Szécsány (171, 180)	ind.	—	724	841	117	654	—	—
433	—	735	600	—	érk.	Szécsány (171, 180)	érk.	—	514	820	1254	633	—	—
451	—	744	621	—	ind.	Szárcsa	ind.	—	447	750	1223	544	—	—
505	505	802	650	—	↑	Ernöháza	↑	—	434	736	1209	530	—	—
520	524	816	707	—	↑	Pusztakenderes	↑	—	423	724	1153	512	—	—
531	535	826	718	—	↑	Lázárföld	↑	—	413	714	1143	502	—	—
541	545	836	728	—	↑	Sándorudvar (179)	ind.	—	405	706	1135	454	—	—
555	555	845	739	—	↑	Sándorudvar (179)	érk.	—	352	652	1121	436	—	—
609	608	857	752	—	↑	N.-Becskek-Gyárt.	ind.	—	342	641	1110	425	—	—
610	603	900	755	—	↑	Nagybecskerek-bégapart (179, 184)	ind.	—	333	631	1100	415	—	—
620	619	909	805	—	↑	N.-Becs. (178, 179)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
630	629	918	815	—	↑	Szeged (178)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	640	928	—	—	↑	Budapest ny. p. u. (178, 172)	"	—	—	—	—	—	—	—
—	1234	238	—	—	↑			—	—	—	—	—	—	—
—	715	635/100	—	—	↑			—	—	—	—	—	—	—

Oda.					Vissza.										
Szécsány—Versecz.					Szécsány—Alibunár.										
Szv.	Szv.	Szv.	Vv.	Szv.	Szv.	Vv.	Szv.	Szv.	Vv.						
6302	6306	6304	6312	6301	6311	6303	6402	2412	6404	6401	6465	6411			
I-III. osztály					I-III. osztály					I-III. osztály					
333	631	—	415	ind.	Nagybecskerek-Bp. (173)	érk.	918	815	815	ind.	Nagybecskerek-bégapart (173)	érk.	918	629	815
—	450	—	394	ind.	Zsombolya (173)	"	—	914	914	ind.	Zsombolya (173)	"	—	—	914
530	801	905	645	ind.	Szécsány (173, 180)	érk.	730	434	627	ind.	Szécsány (171, 173)	érk.	653	457	608
538	809	913	654	érk.	Csott (180)	ind.	722	425	619	érk.	Csott (171)	ind.	643	448	559
539	810	914	655	ind.	Csott (180)	érk.	721	424	618	ind.	Versecz (171)	érk.	1089	—	949
546	817	921	703	érk.	Bóka (188)	ind.	714	416	611	érk.	Csott (171)	érk.	642	447	558
549	820	—	705	ind.	Bóka (188)	érk.	712	405	—	↑	Bóka megállóhely	↑	633	439	519
606	837	—	725	↑	Kanak	↑	656	347	—	↑	Árkod	↑	615	423	533
616	847	—	737	↑	Szécsényfalva-Rárosistványóly	↑	646	336	—	↑	Szamos (186)	ind.	600	407	520
631	904	—	757	↑	Györgyháza	↑	620	302	—	↑	Antalfalva (186)	ind.	647	399	—
642	915	—	812	↑	Ujzichyfalva	↑	607	247	—	↑	Antalfalva (186)	érk.	647	399	—
656	929	—	828	↑	Nagymargita	↑	557	232	—	↑	Szamos (186)	érk.	545	—	512
711	947	—	849	↑	Laudontanya	↑	547	212	—	↑	Kevedobra	↑	532	—	459
720	956	—	901	↑	Szivattyutelep	↑	533	202	—	↑	Ferdinándfalva	↑	524	—	451
728	1004	—	902	↑	Bethlentanya	↑	527	150	—	↑	Honc	↑	512	—	438
740	1016	—	922	↑	Temespaullis	↑	517	140	—	↑	Keviszöllös	↑	501	—	427
750	1026	—	933	↑	Verseczrét	↑	511	132	—	↑	Ujalibunár	↑	446	—	412
758	1034	—	943	↑	Versecz (181, 189, 193)	ind.	505	125	—	↑	Alibunár (181)	ind.	440	—	406
803	1039	—	949	↑	Temesvár-Józsefváros (189)	ind.	—	114	—	↑	Teveskubin (181)	ind.	—	—	135

Oda.					Vissza.										
Zsombolya—Nagybecskerek-bégapart.					Szamos—Antalfalva.										
Vv.	Tvszsz.	Vv.	Vv.	Vv.	Vv.	Vv.	Vv.	Vv.	Vv.						
5912	5968	5914	5911	5967	5913	6512	6511	6511	6511						
I-III. osztály					I-III. osztály					I-III. osztály					
802	1015	850	815	ind.	Budapest nyugati p. u. (172)	érk.	125	748	1257	ind.	Budapest ny. p. u. (172)	érk.	125	748	1257
—	210	250	1149	"	Szeged (172)	"	—	736	604	"	Bázias (189)	"	—	251	—
—	—	—	—	ind.	Temesvár-Józsefváros (172)	"	—	614	—	"	Orsova (172)	"	—	1022	—
423	1210	540	548	ind.	Zsombolya (172, 173, 173a)	érk.	634	405	933	ind.	Arad (156)	"	—	—	1100
431	1218	548	548	érk.	Ujzsombolya (173)	ind.	626	357	925	ind.	(156, 164, 165, 166, 169, 172, 189)	érk.	724	442	915
432	1219	549	549	ind.	Ujzsombolya (173)	érk.	623	352	920	ind.	Temesvár-Józsefváros	érk.	713	410	904
449	1236	606	606	↑	Juliamajor	↑	606	335	903	↑	Szabadfalva	↑	703	419	854
457	1244	614	614	↑	Németcsérnye	↑	559	328	856	↑	Utvín	↑	655	410	843
514	101	631	631	↑	Leonamajor	↑	541	310	838	↑	Románszentmihály	↑	642	356	810
521	108	638	638	↑	Karolinamajor	↑	534	303	831	↑	Parác	↑	625	331	810
534	122	650	650	↑	Magyarcsérnye	↑	528	257	825	↑	Ujpécs	↑	604	304	741
550	138	716	716	↑	Jánosmajor	↑	501	230	801	↑	Gyűlvész	↑	552	250	732
559	147	715	715	↑	Pálmajor	↑	452	221	752	↑	Rudna	↑	540	243	720
620	208	732	732	↑	Csösztelek	↑	441	210	741	↑	Feodor	↑	523	219	713
636	224	749	749	↑	Törzsudvarnok-Szöllősudvarnok	↑	416	142	716	↑	Keresztes	↑	523	219	713
653	241	805	805	↑	Bégaszentgyörgy	↑	359	125	659	↑	Módos (173)	ind.	523	219	713
702	251	815	815	↑	Katalinfalva megállóhely	↑	349	115	647	↑	Szécsány (173)	ind.	415	124	633
715	303	827	827	↑	Katalinfalva	↑	344	109	642	↑	Nagybecskerek-bégapart (173)	ind.	333	1100	415
733	321	845	845	↑	Bégafo	↑	319	1247	618	↑	Zsombolya (173)	"	—	—	34
737	326	849	849	↑	Bégafo megállóhely	↑	312	1242	611	↑			—	—	—
755	344	907	907	↑	Nagybecskerekvámház	↑	255	1224	551	↑			—	—	—
801	350	913	913	↑	Temesvári-utca	↑	249	1218	548	↑			—	—	—
807	356	919	919	↑	Korona-szálloda	↑	243	1212	542	↑			—	—	—
812	401	924	924	↑	Ferencz József-tér	↑	238	1207	537	↑			—	—	—
818	406	930	930	↑	Német-utca	↑	232	1201	531	↑			—	—	—
823	410	934	934	↑	Nagybecskerek-bégapart (173, 179)	ind.	226	1155	525	↑			—	—	—
1209	544	—	—	érk.	Szécsány (173)	ind.	—	802	—	↑			—	—	—